

KONKURS OJCZYZNY POLSZCZYZNY 2012/2013

Konkurs językowy dla uczniów szkół podstawowych – etap I

O ptakach

Czas pracy: 60 minut

Maksymalna liczba punktów: 40

.....
Imię i nazwisko ucznia

.....
data

.....
klasa

Przeczytaj uważnie teksty i wszystkie zadania.

W każdym z zadań zamkniętych wybierz jedną poprawną odpowiedź i zaznacz ją kółkiem. W zadaniach otwartych odpowiedzi zapisz starannie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.

TEKST I

Ptaki to prawdziwy cud natury, fascynujący i wszechobecny. Są w samym środku wielkiego miasta, na szczytach gór i na otwartym morzu – otaczają ludzi w każdej niemal sytuacji i niezmiennie nas intrygują. Im więcej wiemy o życiu ptaków, tym wydaje się ono ciekawsze i bardziej zaskakujące.

Wiele dziś wiadomo o ptakach. Nie są już dla nas istotami rodem z mitów i legend. Mieszkają w naszych ogrodach, gniazdują tuż obok ludzkich domostw. Patrzymy, jak odlatują jesienią, a na miejsce tych, które odleciały, przylatują inne. Czekamy na ich powrót wiosną. Żyją samotnie lub w grupach, łączą je różnorodne więzy. [...] Ptaki umieją latać jak żadne inne stworzenia na świecie. Mogą przebyć tysiące kilometrów lub unosić się w powietrzu całymi miesiącami, ani na chwilę nie dotykając ziemi.

Być może ta różnorodność ptasiego świata powoduje, że jest tak dla nas interesujący. Tysiące ludzi przyglądanie się ptakom traktuje jako hobby. Zapisują się do stowarzyszeń ornitologicznych i troszczą o ochronę ptaków. W ogrodach zawieszane są budki lęgowe, wiele osób znajduje przyjemność w dokarmianiu ptaków zimą, lubi na nie patrzeć i fotografować je.

Jest to książka adresowana zarówno do tych, którzy stawiają pierwsze kroki w obserwowaniu ptaków, jak i do doświadczonych hobbystów. Dostarcza wielu informacji niezbędnych do obserwacji i rozróżniania ptaków. Jest przewodnikiem po świecie ptaków żyjących w Europie, zarówno tych pospolitych, jak i rzadko spotykanych, występujących tylko w określonych okolicach. Na kolejnych stronach książki omówione są rozmaite aspekty życia ptaków od upierzenia i budowy wewnętrznej, poprzez śpiew, zaloty i wędrówki.

Zasadniczym celem autorów książki jest danie do rąk osobom zainteresowanym obserwowaniem życia ptaków narzędzia umożliwiającego identyfikację poszczególnych gatunków. [...] Mam nadzieję, że przewodnik ten wszystkich zainteresuje, przygotuje do obserwacji w terenie – stanie się towarzyszem Państwa wypraw w poszukiwaniu ptaków.

Na podstawie: *Ptaki Europy*, wyd. Elipsa, Warszawa 2003.

1. Z której części książki pochodzi powyższy jej fragment?
A. ze wstępu, C. ze spisu treści,
B. z zakończenia, D. z rozdziału pt. *Obserwowanie ptaków*.
2. W którym zdaniu ujawnia się postawa autora tekstu wobec ptaków?
A. *Tysiące ludzi przyglądanie się ptakom traktuje jako hobby.*
B. *Wiele osób znajduje przyjemność w dokarmianiu ptaków zimą.*
C. *Ptaki to prawdziwy cud natury, fascynujący i wszechobecny.*
D. *Mieszkają w naszych ogrodach, gniazdują tuż obok ludzkich domostw.*
3. Z tekstu wynika, że ptaki fascynują ludzi, gdyż:
A. Są cudownymi istotami rodem z mitów i legend.
B. Występują niemal wszędzie i wiele wiemy na ich temat.
C. Można się od nich nauczyć, jak żyć samotnie lub w społeczności.
D. Poznawanie ich życia jest jak rozwiązywanie ciekawych zagadek.
4. Z tekstu można wywnioskować, że członkowie stowarzyszeń ornitologicznych to:
A. hodowcy ptaków, C. czytelnicy książek o ptakach,
B. miłośnicy ptaków, D. naukowcy badający życie ptaków.
5. Które ze zdań zawiera domysł?
A. *Mam nadzieję, że przewodnik ten wszystkich zainteresuje.*
B. *Otaczają ludzi w każdej niemal sytuacji i niezmiennie nas intrygują.*
C. *Mogą przebyć tysiące kilometrów lub unosić się w powietrzu całymi miesiącami.*
D. *Im więcej wiemy o życiu ptaków, tym wydaje się ono ciekawsze i bardziej zaskakujące.*
6. W przedostatnim akapicie wyraz *pospolite* został użyty w znaczeniu:
A. zwyczajne, brzydkie; C. niemające swojego imienia;
B. powszechnie występujące; D. występujące w określonych miejscach.
7. W którym ze zdań zaimbek pełni funkcję przydawki?
A. *Lubi na nie patrzeć.* C. *Niezmiennie nas intrygują.*
B. *Czekamy na ich powrót.* D. *Łączą je różnorodne więzy.*
8. *Lubię patrzeć na ptaki. Ich obserwacja nigdy mnie nie nudzi.* Który spójnik połączyłby te dwa zdania w jedno sensowne zdanie złożone współrzędnie?
A. *ale* B. *gdyż* C. *więc* D. *bo*
9. *Kiedy byłem w ogrodzie zoologicznym, zobaczyłem jak wygląda struś.* Po którym wyrazie brakuje przecinka w tym zdaniu?
A. *byłem* B. *wygląda* C. *jak* D. *zobaczyłem*
10. Jeżeli ktoś wybiera się gdzieś jak sójka za morze, to znaczy, że:
A. Bardzo się gdzieś spieszy.
B. Wciąż odkłada swój wyjazd.
C. Udaje się do ciepłych krajów.
D. Zawsze planuje swoje podróże.

TEKST II

Julian Tuwim

Ptak

Na gałązce usiadł ptak:
Zaszcebiotał, zatrzepotał
Ostry dzióbek w piórka otarł,
Rozkołysał cały krzak.

Potem z świstem frunął w lot!
A gałązka rozhuśtana
Jeszcze drży uradowana,
Że ją tak rozpląsał trzpiot.

11. Które wyrazy podkreślają dynamiczność sytuacji przedstawionej w wierszu?
A. *ptak, trzpiot*; C. *ostry, uradowana*;
B. *gałązka, krzak*; D. *zatrzepotał, rozkołysał*.
12. Czyje emocje opisano w wierszu za pomocą przenośni?
A. ptaka, B. gałązki, C. krzaka, D. trzpiota.
13. Które dwa wyrazy zostały w wierszu użyte na określenie tego samego elementu obrazu poetyckiego?
A. *świst i lot*, C. *gałązka i krzak*,
B. *ptak i trzpiot*, D. *dzióbek i piórka*.
14. Po dwukropku w pierwszym wersie następuje:
A. przytoczenie wypowiedzi bohatera;
B. wyliczenie cech bohatera;
C. uszczegółowienie zachowań bohatera;
D. przytoczenie słów objaśnianych w dalszych wersach.
15. Wyrazy dźwiękonaśladowcze w pierwszej zwrotce naśladują dźwięki wywołane:
A. delikatnym drzeniem, C. śmiechem i zabawą,
B. szybkim lataniem, D. śpiewem i ruchem.
16. W wierszu Tuwima znaczenie wyrazu *rozpląsał* jest bliskie znaczeniu wyrazu:
A. rozśpiewał, B. rozśmieszył, C. rozplątał, D. rozkołysał.
17. Które wyrażenie jest uosobieniem?
A. *cały krzak*, C. *gałązka uradowana*,
B. *ostry dzióbek*, D. *gałązka rozhuśtana*.
18. W ostatnim wersie zaimek osobowy ma formę:
A. dopełniacza, B. celownika, C. biernika, D. miejscownika.
19. *Potem z świstem frunął w lot!* Która część tego zdania mówi o sposobie wykonania czynności?
A. *potem*, B. *z świstem*, C. *frunął*, D. *w lot*.

20. Który związek wyrazów z wiersza nie jest związkiem głównym?

- A. Gałązka drży. C. Dzióbek otarł.
B. Usiadł ptak. D. Rozpląsał trzpiot.

21. Czasownikiem niedokonanym jest słowo:

- A. drzeć, B. sfrunąć, C. otrzeć, D. usiąść.

22. Ile głosek jest w słowie *dzióbek*?

- A. 7 B. 6 C. 5 D. 3

23. Słowo *trzpiot* oznacza:

- A. coś trzepanego, C. kogoś szybkiego,
B. coś do trzepotania, D. kogoś beztroskiego.

24. *Zaszczebiotał, zatrzepotał, ostry dzióbek w piórka otarł* – to zdanie złożone jest zbudowane ze zdań składowych, których treści:

- A. Wykluczają się. C. Wynikają jedna z drugiej.
B. Łączą się ze sobą. D. Przeciwstawiają się sobie.

25. *Stroi się w cudze piórka* – tak powiesz o kimś, kto:

- A. Stroi się przesadnie. C. Jest podobny do kogoś innego.
B. Ubiera się z eleganco. D. Przypisuje sobie czyjeś zasługi.

26. Podkreśl i popraw wszystkie błędy w tekście.

Tekst z błędami (do podkreślenia)	Poprawki błędów
Dzisiaj byliśmy na wycieczce w lesie.
Ania i Ewa postanowiła nazbierać jagód, a jeden z moich przyjacieli szukał grzybów.
Chodząc po lesie, zaczął padać deszcz, ale było bardzo wesoło. Gdy przyszedłem do domu, wyglądałem jak zmokła gęś.

Uwaga! Za niewłaściwe podkreślenia lub poprawki będą odejmowane punkty.

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

BRUDNOPIS